

Erməni vəhşiliyinin qarşısının alınması üçün dünya birliyi birləşməlidir

kətə gətirilən erməni millətçiləri azərbaycanlılara qarşı genişmiqyaslı qətlər və vəhşiliklər etdilər.

Zəngibasar toponimi tarixi şəxsiyyət Zəngi ibn Mədudun hidronimləşmiş adıdır. "Təxti-Süleyman" dan əvvəl Zəngi çayına Çıldır çayı demişlər. Qızıl Arslanın dövründə İrəvan Çuxuruna vassal təyin edilən Zəngi öz adını bu çaya verib özünü əbədləşdirməyə nail olmuşdur. Bəzi araşdırıcıların gəldiyi qənaətə görə isə Zəngi başlanğıcını dəniz səviyyəsindən hündürdə yerləşən və qədim adı türk mənşəli Çıldır olan Göyçə (Sevan) gölündən götürüb, aşağı axdıqca zəng səsi çıxarır. Tanınmış maarifçi və ədəbiyyatşünas Firudin bəy Köçəri bu mahal haqqında belə yazır: "Zəngibasarda xeyli böyük və abad dehal və şənliklər vardır. Bu yerlərin əhalisi öz torpaqlarına pambıq, çeltik, buğda əkməklə və bağ becərməklə yaxşı məhsullar götürürlər... Böyük Ağrının təpəsi həmişə qarla örtülü olur, amma Kiçik Ağrının başı yay fəslində qardan xilas olub, onun üstündə ağaclar və hər qisim çiçəklər və ələfiyyat bitib göyərir". Göyçə (Sevan) gölü üç dağın arasında yerləşir və hal-hazırda bu gölün dörd adı var: İldir, Geğam, Sevan, Göyçə. IV əsrdə azəri türkləri atəşpərəstliyi, VII əsrin 30-40-cı illərində müsəlmanlığı qəbul edib, yaşıl bayrağın altına keçmişlər. Zaqafqaziya xristianları içərisində erməni Qriqoryan kilsəsi hər şeyi öz əlinə alıb hökmranlıq etmək istəyəndə gürcü pravoslav kilsəsi ondan üz döndərdi.

Nəhayət, dünya birliyi terror və insanlıq əleyhinə olan cinayətlərdən xilas olmaq üçün erməniizmdən və fars-molla rejimindən xilas olmaq üçün birlik və həmrəylik nümayiş etdirməlidir. Əks halda Qafqazda hökm sürən və Asiyanın hüduddlarına doğru irəliləməkdə olan erməni və molla rejiminin terroru genişlənərək dünyanı ağışuna almali olacaq. Bu isə bəşəriyyət üçün fəlakətlər gətirər. Hansı ki, bu fəlakət milyonlarla insanın həyatını itirməsi ilə nəticələna bilər. Ancaq bir faktı unutmamaq lazımdır ki, zamanında öz məkrli planlarını və niyyətlərini reallaşdırmaq üçün erməniləri bir alət olaraq Qafqaza, xüsusilə də, Azərbaycan ərazilərinə köçürən xarici güclər artıq, səhvlərinin acı nəticələrini yaşamaqdadırlar.

Bu gün erməni-fars molla rejiminin qaradaşlığı nəticəsində region dövlətləri təhlükə ilə üzləşməli olublar. Suriyada, Liviyada, Əfqanıstanda, eləcə də Fələstin torpaqlarında və digər süni şəkildə yaradılan münəcişə bölgələrində insanların kütləvi şəkildə öldürülməsi, məhz erməni və molla rejiminin qurduqları terror təşkilatları tərəfindən həyata keçirilir. Nəinki ayrı-ayrı xalqların tarixçiləri, o cümlədən erməni mənbələri də təsdiq edir ki, ermənilərin həqiqi vətəni Kiçik Asiyadır, yeni Rusiya ərazilərindən xeyli uzaqdadır və ermənilər Zaqafqaziyada (əsasən, İrəvan quberniyasında), Qafqaz ərazisinin müxtəlif hissələrində yalnız son əsrlərdə məskunlaşmışlar (B.İşxanyan, "Qafqaz xalqları", SPB,1916,səh 18)

Ermənilər bəşəriyyətin vəhşi toplumudur

Ermənilər Azərbaycan ərazilərinə köçürüldəndən azərbaycanlılar qıçınlara, soyırımlara məruz qalmışlar. Erməni terrorçuları xaricdən aldıkları dəstək hesabına qeyri-insani siyasəti yeridərək azərbaycanlıları indi Ermənistan adlandırılan tarixi torpaqlarından didərgin salmış, qırğınlar həyata keçirmiş, yurd-yuvalarından didərgin salmışlar. Ermənilərin bölgədə süni şəkildə artırmaq üçün zaman-zaman iş aparılmışdır. Nəticədə, əhali sayını qismən də olsa artırmağa nail olmuşlar. Azərbaycanlıların kütləvi öz yurd-yuvalarından köçürülməsi üçün ermənilər hər cür vasitə və üsullardan istifadə etmişlər. XIX-XX əsrlər arasında çox hissəsi indi Ermənistan SSR-i təşkil edən yalnız İrəvan quberniyasının ərazisində 407.4 min nəfər əhali yaşayırdı ki, bunun da 250 min nəfərdən çoxu azərbaycanlılardan ibarət idi.1918-ci ildə bu ərazidə 575 min nəfər azərilər yaşayırdı. XX əsrin əvvəllərindən

Erməni kilsələrində fahişəlik təşəkkül tapmışdı

Ermənilərin dini inancları və ibadətləri də digər xristian millətlərindən fərqlidir. Bu baxımdan, onları xristian adlandırmaqda düzgün deyil. Rusların, polyakların

başlayaraq ardıcıl şəkildə tarixi Azərbaycan ərazisində ermənilər kütləvi şəkildə yerləşdirilmiş, Qafqazın cənubunda Ermənistan dövlətinin yaradılması üçün azərbaycanlıların ən qədim torpaqlarından, ata-baba yurdlarından qovulması, onların deportasiyası prosesi məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilmişdir. 1905-1907-ci illərdə çar Rusiyasının hakim dairələri tərəfindən müdafiə olunan və hərə-

xaçlarının üç küncündə günəş rəmzi oduğu halda, erməni xaçlarında bu əlamət yoxdur. Gürcülərin erməni kilsəsindən uzaqlaşmağının bir səbəbi də bu idi ki, Qriqoryan kilsəsində fahişəlik təşəkkül tapmışdı və çox sürətlə çoxalırdı. Lüt tayfasına mənsub olan ermənilərin müasir nəsilləri mənşəyi fahişələrlə bağlıdır. Onlardan törənələrin isə

izaha ehtiyacı yoxdur. Ermənidə satqınlıq, öz xeyri üçün casusluq güclüdür. Erməni çörək yeyən qonağın ağızına baxar. Zəngibasar ərazisində yerləşən azərbaycanlı kəndlərinin tarixinə diqqət yetirsək görərik ki, daşda, qayada, misdə, dəmirdən, kağızda insan izi, sözü qalmışdır, əsrlərin qovğasına, savaşına, yağışına tab gətirmiş qaynaqlar da bunu sübut edir. Erməni daşnaqlarının azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qırğınlar bu bölgədən də yan keçməmişdir. Erməni quldur dəstələri 1918-ci ilin martında İrəvan qəzasının 199 azərbaycanlı kəndini, 1919-cu ilin oktyabrınadək isə Eçmiədzin qəzasına məxsus 62 azərbaycanlı kəndini yerlə-yeksan etmişdir. Yene də tarixi mənbələrə, məxəzlərə istinad etsək görərik ki, bu torpaqlarda yaşamış azərbaycanlıların ulu əcdadları e.ə. I minillikdə fəaliyyət göstərmişlər. E.ə. VIII-VII əsrlərdə Urartu ərazisinə daxil olan indiki Ermənistan adlanan ərazi şimaldan gələn kimmerlərə (kəmərlər), skiflərə (nekitlər, saklara, quqarlara, şiraklara) aid olmuşdur. Urartu qaynaqlarında bu ölkə Emoxi, Etuni, İrpuni və s. adlandırılmışdır. Bizim eranın əvvəllərinə doğru bu ərazidə türkdilli hunlar, kəngərlər, bolqarlar, xəzərlər və digər soylar məskunlaşmışlar. XI-XII əsrlərdə bu ərazidə oğuzlar da yaşamışlar. Sisyan, Qafanda, Uluxanlı (Zəngibasar), Qəmərli, Dərəçiçək, Ağbabada olan abidələr, qalalar, məzarlar, qəbirüstü daşlar, məscidlər azərbaycanlıların tarixi keçmişinə aid yerlərdir. Bu torpaqda azərbaycanlılar əsl mənada soyqırımı siyasətinin qurbanı olmuşlar. Qərbi Azərbaycan ərazisindəki Qarğabazar, Bazarxana, Bazarçiq, Bazar keçər, Zəngibasar kimi yer adlarını ermənilər dəyişdirmiş və erməniləşdirmişlər.

Qərbi Azərbaycan ərazisində Zəngibasar rayonunu (1937-1953) 1969-cu ildən ermənilər Masis adlandırmışlar. 1937-ci il dekabrın 1-də inzibati rayon kimi təşkil üçün Qəmərli ərazisindən 18 kənd, Eçmiədzin (Vağarşabad) rayonu ərazisindən 14 kənd onun tərkibinə verilmişdir. 1953-cü ildə rayon ləğv edilmişdir. Zəngibasar rayonunun ərazisi cənubdan Türkiyə, qərbdən Eçmiədzin, şərqdən Artaşat rayonları ilə həmsərhəd idi. 1969-cu ildən Zəngibasar rayonu bərpa olunmuş, adı dəyişdirilərək Masis adlandırılmışdır. Rayonun sahəsi 170 km², əhalisi 55300 nəfər (1979-cu il) olmuşdur. Əhalinin əksəriyyəti azərbaycanlılar idi. Bölgənin tarixinə nəzər salsaq görərik ki, ərazisi 428-640-cı illərdə Ayrarat qəzasına daxil olmuş, 1230-cu ildə monqolların işğalına məruz qalmışdır. 1600-cü ildən İranın Çuxur-Səd hakimiyyəti altına düşmüş İran şahı Şah Abbas (1587-1629) zamanı 1604-cü ildən ermənilərin bu əraziyə ilk mühacirəti başlamışdır.1827-ci ildə bu ərazi Çar Rusiyasının əsarətinə keçmişdir. Tarixi sənədlərdə təsdiq olunmuşdur ki, "qədim türk etnosları e.ə. VIII-VII əsrlərdə indiki Ermənistan adlanan ərazilərdə yaşamış yerli xalqlar. Bunlar indiki azərbaycanlıların ulu əcdadı olmuşlar. O vaxt bu ərazilərdə ermənilər yaşamışlar".

Göründüyü kimi, faktlar təsdiq edir ki, ermənilər Azərbaycan ərazilərinə köçürülməmişdir. Köçürüldükləri zamandan azərbaycanlılara qarşı vəhşiliklər törətmişlər. Əgər 44 günlük Vətən Müharibəsində Azərbaycanın müzəffər ordusu erməni vəhşiliyinin qarşısını almasa idi, bəlkə də az müddət sonra bəşəriyyət dəhşətli terrorla üzləşməli olardı. Ancaq görünənə ondan ibarətdir ki, erməni vəhşiliyi tam şəkildə aradan qalxmayıb. Bunun üçün dünya birliyinin, demokratik düşüncəli xalqların erməniizmə qarşı birləşməsinə zərurət var.

i.ƏLİYEV